

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК ЗА VI КЛАС ИЛИ ЗА ШЕСТА ГОДИНА НА ОБУЧЕНИЕ
(ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ И/ИЛИ ФАКУЛТАТИВНИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Тази учебна програма е предназначена за обучение на ученици в VI клас или за шеста година на обучение. Обучението по майчин арменски език е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с общуването и с изграждането на комуникативни компетентности на ученика. Тематичните области, езиковите средства и речевите дейности в учебната програма са ориентирани към интересите, възрастта и опита на учениците и следват спираловидния принцип, който дава възможност за повторяемост, за постепенно разширяване и задълбочаване на знанията, уменията и компетентностите и се отнася за всеки следващ клас и за всяка следваща година на обучение. Въвеждането на нови понятия се осъществява на емпирико-описателно равнище с приоритет към практическите знания и умения. Богатият езиков материал, представен чрез стихотворения, гатанки, разкази, народни песни, способства за реализиране и усъвършенстване на познанията по арменски език, като се използва комуникативно-дейностният подход. Учебната програма за VI клас или за шеста година на обучение осигурява приемственост и надграждане на придобитите знания и умения от обучението по майчин език в предходните класове или през предходните години на обучение.

Учебната програмата помага на учениците да:

- разширяват комуникативните си умения, осигуряващи възможност за свободно общуване на различни теми;
- придобият умения за четене и разбиране на несложни оригинални текстове в съответствие с техните интереси;
- анализират езика на художествената литература и да осмислят посланието, заложено в него;
- развият умения за предаване свободно в писмен вид на собствени мисли и преживявания;
- обогатяват знанията си за строежа на граматическата система на арменския език;
- развият творческо мислене;
- изградят естетическо отношение към арменската литература, художествен усет и вкус към народното творчество;
- се отнасят с уважение към културните различия.

Тази учебна програма осигурява възможност за изучаване на учебния предмет *майчин език* в зависимост от годината на обучение за ученици извън VI клас при условията на Закона за предучилищното и училищното образование.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови знания	
I. АЗ И ДРУГИТЕ <ul style="list-style-type: none"> • Личност и характер. Днешният ден на нашето поколение • Интереси и предпочитания. Планове за бъдещето • Норми на поведение 	СЛУШАНЕ Ученикът може: <ul style="list-style-type: none"> • Да разбира съдържанието на текстове и диалози, свързани с личната информация; • Да слуша и разбира конкретни и необходими подробности в кратки, несложни текстове по предвидените тематични области; • Да слуша и да разбира основна информация от текстове и диалози, записани на аудио/видео носители; • Да слуша, възприема обясненията на учителя и репликите на своите съученици, както и изразява отношението, оценката си към героите и случката в художествен текст; • Да извлича информация от кратки обяви от печатни медии, съобщения за театрални постановки, отбелязване и честване на събития; • Разбира и определя изучените граматически категории; • Разграничава различни по жанр произведения на художествения текст. ЧЕТЕНЕ Ученикът може: <ul style="list-style-type: none"> • Да чете и разбира съдържанието на кратък текст и диалози, задава въпроси и отговаря на въпроси, свързани с личната информация; • Да разграничава и добре познава различни по жанр произведения на художествения текст; • Да възприеме конкретна информация от по-подробни описания на случаи и исторически събития и известни личности; • Да извлича конкретни подробности от съдържанието на текст по темата; • Да се ориентира и коментира съдържанието на прочетен на глас или наум несложен художествен текст; 	ЛЕКСИКА Включва основни лексикални единици, необходими за несложна комуникация по предвидените от учебната програма тематични области.	
II. СВЕТЪТ ОКОЛО МЕН <ul style="list-style-type: none"> • Държава, органи на управление • Транспортни средства, пътуване, туризъм • Моята бъдеща професия 		ГРАМАТИКА <ol style="list-style-type: none"> 1) Местоимения <ul style="list-style-type: none"> - Въпросителни - Относителни - Отрицателни 2) Съществително име <ul style="list-style-type: none"> - Склонения 3) Прилагателно име <ul style="list-style-type: none"> - Относителни прилагателни (сложни форми) 4) Лична форма на глагол <ul style="list-style-type: none"> - Глаголни времена (сложни форми) 5) Безлична форма на глагол 	
III. МОЕТО ВСЕКИДНЕВИЕ <ul style="list-style-type: none"> • Моят ден – един празничен ден в моето семейство • Любими занимания • Спорт и здравословен начин на живот • Ястия, напитки 			
IV. АЗ И ПРИРОДАТА			

<ul style="list-style-type: none"> • Опазване на околната среда <ul style="list-style-type: none"> - Арменският празник Вартавар • Светът на дивите растения и животни 	<ul style="list-style-type: none"> • Да чете изразително, с подходяща интонация и логическо ударение; • Чрез подборно четене да открива непознати думи в изучаваното произведение и да си служи с речник; • С помощта на учителя да избере подходящо художественото или фолклорното произведение, което да интерпретира чрез средствата на сценичното изкуство; • Да обогатява познанията си за празниците от арменския календар и празници на народите по света. 	<ul style="list-style-type: none"> 6) Наречие <ul style="list-style-type: none"> - За количество 7) Изречения <ul style="list-style-type: none"> - Просто и сложно изречение - Пунктуация на сложното изречение 8) Словообразуване <ul style="list-style-type: none"> - Представки и наставки, характерни за съществителни имена - Представки и наставки, характерни за прилагателни имена
<p>V. АРМЕНИЯ, БЪЛГАРИЯ И СВЕТЪТ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Езици и култури • Популярни празници на народите по света, традиции, обичаи, бит и култура • Арменският празник Парегентан и карнавалите по света • Исторически забележителности на България и Армения <p>VI. ЛИТЕРАТУРА, ФОЛКЛОР И ТРАДИЦИИ</p> <p>VII. ЧИТАТЕЛСКИ ИНТЕРЕС</p> <p>В определени уроци да има елементи и/или рубрика за културата на Армения, както и интегрирани въпроси и теми от областта на</p>	<p>ГОВОРЕНЕ</p> <p>При диалогична реч Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да общува в обичайни ситуации, които изискват пряк обмен на несложна информация по изучаваните тематични области; • Да се включва в дидактични и ролеви игри; • Да използва уместно изучените граматически структури; • Да изразява аргументирано съгласие и несъгласие при комуникативни ситуации; • Да разбира и се включва уместно в диалози, водени в клас и семейството, изразявайки твърдения и мнението си по познатата тематика; • Да води разговор по изучавани теми или ситуации от ежедневието, използвайки синонимни варианти според целта на общуването; • Да участва в диалози, водени в училищна и извънучилищна среда, като се съобразява с определена комуникативна задача. • В диалог умее да оспори мнение и твърдение различно от своето, като проявява толерантност и вежливост. <p>При монологична реч Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разказва случки, събития и преживявания от миналото и настоящето, като изразява мнението и твърденията си и изисква споделяне на мнения от другите участници в комуникативната ситуация; 	

<p>гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на информационните технологии в урочната дейност.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разказва за своето всекидневие и бъдещи намерения, за интересите и предпочитанията си по зададени опорни точки, като се съобразява с комуникативната ситуация; • Може да описва събития и места свързани с пътувания и туризъм, като използва сложни изречения, съобразявайки се с поставената комуникативната задача; • Може да излага своя гледна точка и сравнява различни мнения свързани с изучаваните тематични области; • Спазва правоговорните правила и поставя правилно логическо ударение в изречение; • Да използва изучени езикови средства, свързани с фонетични, морфологични и лексикални явления и уместно ги употребява в речевата си практика. <p>ПИСАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да напише текст за самопредставяне; • Да описва писмено проведен празник, празничен ден в семейството, спортно състезание с помощта на речник; • Да планира, структурира, съчинява и графично оформя текст, който създава; • Да пише кратко писмо/електронно писмо до официално лице; • Да предава в съкратен вид и със свои думи съдържанието на прочетен текст; • Да пише правилно под диктовка; • Да усъвършенства собствен или чужд текст чрез съкращаване, прибавяне, разместване, заместване; • Да използва изучени езикови средства, свързани с фонетични, морфологични и лексикални явления; • Да прави писмен превод от арменски на български и обратно, сравнява превода с оригинала с/без помощта на речник; • Да създава несложен текст, свързан с изучаваните тематични области, като използва опори и речник. 	
---	--	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове за изучаване на учебния предмет в VI клас или през шестата година на обучение в избираемите учебни часове и/или факултативните учебни часове – 68.

Препоръчително разпределение на учебните часове

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За диагностика на входно, междинно и изходно ниво	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В началото на учебната година се организира тестово изпитване за установяване на входното ниво, а в края на учебната година – на изходното ниво. Напредъкът на всеки ученик се проследява въз основа на писмени и устни форми на проверка. Оценка на самостоятелните писмени работи, които са изпълнени в рамките на един учебен час, се извършва по предварително установени критерии за оценка.

Текущи оценки за учебен срок	
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка
Домашни работи	минимум 1 оценка
Работа по проекти	1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Обучението по арменски език в VI клас или през шестата година на обучение дава възможност ученикът да:

- развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- прилага на практика арменския език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- изгради положително отношение към изучаването на арменския език, култура и традиции.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
<i>Умения за общуване на чужди езици</i>	Обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите</i>	Дейности за запознаване с основни математически действия и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда. Връзка с учебни предмети математика и човекът и природата, география и икономика.
<i>Дигитална компетентност</i>	Използване на електронни средства.
<i>Умения за учене</i>	Натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • Ролеви игри и симулации • Самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците • Работа по проекти • Дидактически игри • Извънкласни дейности (изложби, училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.) • Използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио и мултимедийни материали, печатни материали, електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси). Връзка с всички учебни предмети.
<i>Социални и граждански компетентности</i>	Участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; опознаване на културите на другите народи. Връзка с учебен предмет история и цивилизация.
<i>Инициативност и предприемчивост</i>	Работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и възприемане на нови идеи. връзка с учебен предмет технологии и предприемачество
<i>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</i>	Дейности за опознаване на собствената култура в контекста на световното културно наследство, като ученикът активно участва в дейности (тържества, празници и др.), посветени на България и на Армения, развитие на креативност.

	Връзка с учебните предмети история и цивилизации, български език и литература, музика и изобразително изкуство.
<i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i>	Дейности, формиращи навици за водене на здравословен начин на живот при съответните теми в обучението по майчин арменски език. Връзка с учебните предмети човекът и природата, история и цивилизация, музика и физическо възпитание и спорт.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.